

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERS PROGRAMI VE DERS UYGULAMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Yunus ARSLAN*, Figen ALTAY**

*Pamukkale Üniversitesi, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu

**Hacettepe Üniversitesi, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi ders programı ve ders uygulamalarına ilişkin görüşlerini saptamak ve bu görüşler arasında cinsiyete, hizmet yılına ve mezun oldukları bölüme göre anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmektir. Çalışmaya Denizli ili merkez ilçedeki ilköğretim okullarında görev yapan 425 sınıf öğretmeni katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak, çalışma öncesi Türkçe'ye uyarlanan "Okul Sağlık İndeksi-Beden Eğitimi Ölçeği" ve "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Yapılan güvenilirlik çalışmasında, ölçeğe ilişkin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0.82 olarak bulunmuştur. Veriler tanımlayıcı istatistik (frekans- yüzde), T-testi, Tek Yönlü Varyans Analizi ve Tukey testi kullanılarak çözümlenmiştir. Elde edilen ölçek puanlarından hareketle, kadın ($\bar{x} = 20.6 \pm 4.9$) ve erkek ($\bar{x} = 20.0 \pm 5.0$) sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi ders programına yönelik uygulamalarına ilişkin görüşlerinin olumsuz olduğu söylenebilir. Ölçek puanlarında, hizmet yılına göre anlamlı farklar tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Araştırmadan elde edilen sonuçlara dayanarak, ilköğretim birinci kademe beden eğitimi derslerinin uygulama açısından, istenilen niteliklerden uzak olduğu yorumu yapılabilir.

Anahtar Sözcükler: Sınıf öğretmeni, Beden eğitimi ders programı, Okul sağlık indeksi-Beden eğitimi ölçeği.

CLASSROOM TEACHERS' VIEWS TOWARDS PHYSICAL EDUCATION CURRICULUM AND IMPLEMENTATION OF PHYSICAL EDUCATION

ÖZ

The purpose of this study was to determine classroom teachers' views towards physical education curriculum and implementation of physical education, and to analyze the differences among classroom teachers' views according to gender, teaching experiences and type of school graduated. The sample of the study consisted of 425

classroom teachers working in the elementary schools in Denizli. During the study, "School Health Index-Physical Education Scale" which adopted to Turkish before the study and "Personal Information Form" completed as instruments to gather data. Internal consistency reliability analysis was performed and Cronbach Alpha was found 0.82. Descriptives (frequency-percentage), t-test, One Way ANOVA and Tukey tests were used for analyzing data. According to scale points, it can be said that female ($\bar{x} = 20.6 \pm 4.9$) and male ($\bar{x} = 20.0 \pm 5.0$) classroom teachers' views toward implementation of physical education curriculum are negative. In points of School Health Index-Physical Education Scale, significant differences were found according to classroom teachers' teaching experiences ($p < 0.05$). From the results of the study it can be interpreted that implementation of elementary school physical education is out-of-reach from requested qualities.

Key Words: Classroom teacher, Physical education curriculum, School health index-physical education scale.

GİRİŞ

Yetişkinlik döneminde kullanılacak çeşitli serbest zaman etkinliklerine dair beceriler erken çocukluk döneminde öğrenilmektedir. Bu becerileri öğrenemeyen insanlar yaşam boyu fiziksel etkinliğin, sağlık ve fiziksel uygunluk faydalarını belki de hiç elde edemeyeceklerdir. Yapılan çalışmalarda (Green ve diğ., 2005; Taras, 2004; Penney ve Jess, 2004; Sallis ve diğ., 2000), çocukluk döneminde fiziksel etkinliğe katılım seviyesinin, yetişkinlik döneminde de fiziksel etkinliğe devam etme davranışını önemli oranda etkilediği belirtilmiştir. Bu nedenle fiziksel etkinliğin yaşam boyu sağlığa ilişkin yararlarını anlamak için çocukluk döneminde önemli fırsatların elde edilebileceği ve beden eğitimi derslerinin de bu konuda önemli bir araç olabileceği söylenebilir.

İlköğretim okullarına verilen "kesintisiz ve zorunlu eğitim" görevi, aynı zamanda "kesintisiz ve zorunlu beden eğitimi" anlayışını da beraberinde getirmektedir ve bu süre sekiz yıllık bir süreyi kapsamaktadır. İlköğretimin birinci kademesinde öğretime başlanmakta ve gelişim

periyodu eğitim süresince devam etmektedir. Bu kademedede beden eğitimi programı başarılı olduğu takdirde, çocuklar ilköğretimin ikinci kademesinde geleceğe dönük planlanan hareket etkinliklerinde yer alan becerileri kazanabilmektedirler. Yine ilköğretimden sonra bir üst öğretim kademesi olan ortaöğretimde, ilköğretimde uygulanan beden eğitimi dersi öğretim programlarının gerektiği gibi uygulandığı varsayılmakta ve program bunun üzerine kurulmaktadır (Yaylacı, 1998).

Programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda belirlenen konuların uygulanmasında birincil görev öğretmene düşmektedir. Öğretmen, eğitim sisteminin temel ögesidir ve yeteneği, bilgisi, donanımı ve eğitim için sağlanan olanaklar ölçüsünde görevini yerine getirmeye çalışır (Saydam, 2003). Kaliteli bir beden eğitimi dersi de etkili bir öğretmene gereksinim duymaktadır. Öğretmenin bilgi, beceri ve tutumları öğrenci öğreniminde oldukça önemlidir.

Mosston ve Ashworth (2004) 'e göre, beden eğitimi derslerinde öğrencinin ya-

şantısı, etkileşim süresinde öğretmenin ne yaptığını ve ne söylediğini doğrudan yansıtır. Bu düşünüldüğünde, her öğretmenin her derste yüzleştiği asıl soru “ Öğrencilerime nasıl ulaşırım? ” veya “Derste yer alan hareketin amaçla paralel olmasını nasıl sağlarım? ” sorusudur. Başarılı öğretim, amaçlanan ile derslerde ortaya çıkan durumlar arasındaki uyumdan doğar. Bu uyumu gerçekleştirmek için öğretmen bu potansiyel uyumu artıracak veya engelleyebilecek bir takım etkenleri bilmeli ve bunları çözümlemelidir.

Birçok ülkede sınıf öğretmenleri, kendi eğitim geçmişlerinde bulunmamasına ve ilgi duymamalarına rağmen çok çeşitli alanlarda ders işlemek ve bu alanları öğrencilere öğretmek zorunda kalmaktadır. Newton ve Newton (2005), sınıf öğretmenlerinin, özellikle beden eğitimi derslerinde kendilerine güven eksikliği duyduğunu öne sürmüştür; bunun temel nedeni olarak da beden eğitimi derslerinde motor becerilerin ağırlıkta olmasını göstermişlerdir. Moore ve diğ. (1997) ve Thompson (1996), yaptıkları çalışma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi yeterli düzeyde yürütecek niteliklerden yoksun olduğunu; bunun başlıca nedeninin ise öğretmen yetiştirme programlarındaki eksikliklerden kaynaklandığını belirtmişlerdir. DeCorby ve diğ. (2005), sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersini olması gerektiği gibi işlemek için yeterli beden eğitimi dersi bilgisine yada sportif bilgiye sahip olmadıklarını belirtmişlerdir. Doğan (2000) 'ın yaptığı çalışmada, sınıf öğretmenleri beden eğitimi formasyon düzeylerinin yetersizliğini kendileri için en önemli problem olarak belirtmişlerdir. Xiang ve diğ. (2002) ve Portman (1996), yaptıkları çalışmalar sonucunda, beden eğitimine

yönelik iyi eğitim almamış birçok öğretmenin beden eğitimine ilişkin olumsuz tutumlar beslediklerini ortaya koymuşlardır. Bununla birlikte, Humphries ve Ashy (2000) ile O'Sullivan (1996) iyi bir şekilde yapılandırılmış alan deneyimlerine (beden eğitimi dersi işlemek, akran gözlemi, öğretmen raporları ve eğitici geri bildirimi) sahip sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik olumlu tutum geliştirdiklerini ve bu dersin önemini daha iyi anladıklarını vurgulamaktadırlar.

Pehlivan ve Dönmez (2005)'e göre ilköğretimde beden eğitimi, bir ders ve bir eğitim etkinliği olarak kuramsal düzeyde programlarda belli bir yer tutmakta ve bu derslere belirli bir süre de ayrılmaktadır. Fakat başka alanlarda olduğu gibi programlara giren ilke ve konular, uygulamadaki etkinlikler ve bunların gerçekleşme oranları arasında çok önemli boşluklar bulunmaktadır. Yine araştırmacılara göre, ülkemizde ilköğretim 1-5 sınıflarında beden eğitimi dersi gereken düzeyde işlenmemekte; sınıf öğretmeni diğer derslere hazırlanmaktan kendisini beden eğitimi dersine yeterince hazırlayamamakta; ancak planlarında beden eğitimi dersini işlemiş olarak gösterme yoluna gitmektedir. Sınıf öğretmenlerinin beden eğitiminin amaçlarından uzaklaştıklarını ve kendilerini bu konuda yeni bilgilerle güncelleme ihtiyacı duymadıklarını, hatta beden eğitimi ders saatlerini, diğer derslerin takviyesi amacıyla kullandıklarını belirtmişlerdir.

Daha önceki yıllarda alan dışından, yani Eğitim Fakülte'lerinin sınıf öğretmenliği programından mezun olmayan bireylerin sınıf öğretmeni olarak atanmaları (Senemoğlu, 1994), araç-gereç sıkıntısı, yöneticilerin beden eğitimi dersine yönelik olumsuz tutumları ve sınıfların kalabalık

olması da kaliteli bir beden eğitimi dersi işlemenin önündeki engellerdendir. Faucette ve diğ. (2002) yaptıkları çalışma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin tamamen kendi kontrollerinde olan bir beden eğitimi dersi programı uygulamaya karşı direnç gösterdiklerini ve iki yıl süren destekleyici profesyonel gelişim programının, öğretmenlerin beden eğitimi dersi programlarının kalitesini artırdığını belirtmişlerdir. Dwyer ve diğ. (2003) sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi programının uygulanmasına ilişkin görüşlerini inceledikleri çalışmada, beden eğitimi dersi zamanının yetersiz olması, yetersiz profesyonel destek ve araç-gereç sıkıntısının dersin kaliteli bir şekilde işlenmesinin önündeki en önemli engeller olduğunu belirtmişlerdir. Curtner-Smith (1999), sınıf öğretmenlerinin kendilerini beden eğitimi dersi işleme konusunda yetersiz hissettiklerini, derse yeterince ilgi göstermediklerini ve kendilerine güven duymadıklarını vurgulamıştır.

Yurt dışında yapılan pek çok çalışmada sınıf öğretmenleri tarafından işlenen beden eğitimi dersleri çeşitli değişkenler açısından incelenmiş ve bu dersin kaliteli bir şekilde işlenmesini engelleyen nedenler, sınıf öğretmenlerinin görüşleri alınarak aktarılmaya çalışılmıştır. Ülkemizde ise konuyla ilgili sınırlı sayıda araştırma yer almaktadır. Yapılan birkaç çalışmada sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi dersine yönelik tutumları (Pehlivan ve diğ., 2005), beden eğitimi dersinde karşılaştıkları sorunlar (Kurt ve Taşkaya, 2007), beden eğitimi dersi ile ilgili tutum ve uygulamaları (Şirin ve Bozkurt, 2005) ve beden eğitimi dersi uygulamalarına ilişkin genel görüşleri ve problemleri (Ocak ve Tortop, 2006) belirlenmeye çalışılmıştır. Farklı amaçlarla yapılan bu çalışmalarda genellikle sınıf öğret-

menlerinin beden eğitimi dersi programını uygularken karşılaştıkları sorunlar üzerinde durulmuştur. Ülkemizde konu ile ilgili yapılmış çalışma sayısının son derece az olması ve öğretmenlerin beden eğitimi dersi programına ve ders uygulamalarına ilişkin kendi genel algılarının ne olduğunun yeterince incelenmemiş olması araştırmamızın hareket noktasını oluşturmaktadır. Açıklamaların da ortaya koyduğu gibi sağlık, fiziksel uygunluk, yaşam boyu fiziksel aktivite alışkanlığı ve sportif faaliyetlerle ilgili alanlarda temel bilgi ve beceriler kazanmanın en önemli devresini kapsayan ilköğretimin birinci kademesinde beden eğitimi derslerini yürüten sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi programına ve derslerdeki uygulamalarına ilişkin genel görüşlerinin alınması, öğrencilere temelde daha sağlıklı beden eğitimi dersi verebilme noktasında ilgililere yardımcı olacaktır. Bu nedenle çalışmada, sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi dersi programı ve ders uygulamalarına ilişkin görüşlerini saptamak ve bu görüşler arasında cinsiyete, hizmet yılına ve mezun oldukları bölüme göre anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmek amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın yöntemi, olayları, olguları doğal koşulları içerisinde incelemeyi hedefleyen *alan araştırması* yöntemidir. Araştırmada ise *tarama modeli* kullanılmıştır. Tarama modeli, var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlar. Araştırmaya konu olan olay, birey yada nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Önemli olan, bilinmek istenen şeyin gözlenip, belirlenebilmesidir (Karasar, 2003).

Araştırma Grubu: Araştırmanın sınırlandırılmış çalışma evrenini, Denizli ili merkez ilçede resmi ilköğretim okullarının birinci kademesinde görev yapan 779 erkek ve 723 kadın, toplam 1502 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklem olarak, 2006-2007 bahar ve 2007-2008 güz eğitim-öğretim dönemlerinde Denizli ilinde görev yapan 204 erkek ve 221 kadın olmak üzere toplam 425 gönüllü sınıf öğretmenine ulaşılmıştır. 1500 eleman büyüklüğündeki bir evren 306 elemanla temsil edilebilmektedir (Gay ve Airasion, 2000). Buradan hareketle çalışmanın evreni temsil ettiği söylenebilir. Alan uygulamasına katılan sınıf öğretmenlerine ait kişisel bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Veri Toplama Aracı: Araştırmada veri toplama aracı olarak, Amerikan Sağlık ve İnsan Servisi’nin, Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi ile birlikte geliştirdiği,

“Okul Sağlık İndeksi-Beden Eğitimi Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Sınıf öğretmenleri tarafından işlenen beden eğitimi derslerinin, ülke standartlarına uygunluğunun belirlenmesinde kullanılan ölçek, Amerika’da koordine edilmiş okul sağlık modeline göre geliştirilen “Okul Sağlık İndeksi”nin üçüncü bölümüdür. Okul Sağlık İndeksi, öğretmenler için değerlendirme ve planlama rehberi olarak geliştirilmiştir. Bu indeksle, öğrenci sağlığına ve güvenliğine yönelik değişkenleri geliştirmek için programların güçlü ve zayıf yönleri tanımlanmaya ve öğrencilerin sağlık durumlarını artırmak için bir hareket planı oluşturulmaya çalışılmaktadır. Ölçek maddelerine verilen yanıtların puanlanması sonucu öğretmenin programla ilgili uygulamalarının güçlü ve zayıf yönleri yine öğretmen tarafından tanımlanmaktadır. Ölçeğin üçüncü bölümü beden eğitimi

Tablo 1. Sınıf öğretmenlerine ait kişisel bilgiler

		n	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	221	52
	Erkek	204	48
	Toplam	425	100
	25 – 29	52	12.2
Yaş	30 – 35	139	32.7
	36 – 40	58	13.6
	41 – 45	85	20.0
	46 ve üstü	91	21.4
	5 yıl ve altı	16	3.8
Hizmet Yılı	6–10 yıl	96	22.6
	11–15 yıl	98	23.1
	16–20 yıl	62	14.6
	21–25 yıl	87	20.5
	26 yıl ve üstü	66	15.5
Mezun Olunan Bölüm	Eğitim Fakültesi	189	44.5
	Fen-Edebiyat Fakültesi	39	9.2
	Eğitim Yüksekokulu	150	35.3
	Diğer	47	11.1

mi derslerini kapsamaktadır. Bu bölümde öğretmenler, beden eğitimi ders programı ve ders uygulamalarına ilişkin görüşlerini belirtmekte, eksik ve zayıf yönlerini ortaya koyarak ders programına ve ders uygulamalarına ilişkin genel algılarını ortaya koymaktadırlar. İndeks genellikle okul programlarının organizasyonu ve eğitimsel bir araç olarak kullanıldığı için herhangi bir geçerlik ve güvenilirlik çalışması bulunmamaktadır. Orijinali 15 maddeden oluşan, 0-45 arası puanlanan ve Likert tipi 4 dereceli (0 = *Hiçbir Zaman*, 1 = *Bazen*, 2 = *Sıklıkla*, 3 = *Her Zaman*) değerlendirmeye sahip ölçeğe ait puanların yorumlamasında; “işaretlenen cümlelerin madde puanlarının toplamı, işaretlenen cümle sayısına bölünmüştür (Turgut ve Baykul, 1992)”. 0 ile 1.9 arasında olanlar “olumsuz”, 2 ile 3 arasında olanlar da “olumlu” görüşü göstermektedir. Örneğin, ölçekte işaretlediği madde puanlarının toplamı “25” olan bir birey Türkçe’ye uyarlama sonrası 12 maddeden oluşan ve 0-36 arası puanlanan ölçekte 2 ile 3 puan arası dilime girecek ve beden eğitimi dersi uygulamalarına ilişkin olumlu görüş ($25 / 12 = 2.08$) gösterecektir. Ölçeğin, Türkiye’de yapılmış bir uyarlama ve geçerlik-güvenirlik çalışması bulunmamaktadır. Bu nedenle ölçeğin Türkiye’de kullanılabilmesi için, alan uygulaması öncesi ölçek üzerinde dilsel eşdeğerlik, geçerlik ve güvenilirlik işlemleri gerçekleştirilmiştir.

1-Çeviri Süreci: Araştırmada kullanılmak üzere Türkçe’ye uyarlaması yapılacak olan ölçek formu, her iki dili çok iyi düzeyde bilen ve spor bilimleri alanında uzman üç öğretim üyesi tarafından Türkçe’ye çevrilmiştir. Bu çeviriler uzman önerileri de dikkate alınarak incelenmiş ve geçici Türkçe form oluşturulmuştur. Çeviri

ri ile İngilizce form arasında anlam bakımından farklılık olmaması amacıyla, oluşturulan Türkçe form bir İngilizce dil bilimi uzmanı ve iki spor bilimci öğretim üyesi tarafından geri çeviri yöntemiyle tekrar İngilizce’ye çevrilmiştir. İngilizce çeviri orijinal ölçek ile karşılaştırılmış ve birbirine en yakın çeviriler ile İngilizce ölçeğin son şekli oluşturulmuştur.

2-Çevirilerin Değerlendirilmesi: Bir Türk Dil Bilimci ve bir spor bilimleri uzmanının önerileri de dikkate alınarak bu formlar üzerinde yapılan çalışmalarla sorunlu görülen maddeler tekrar ele alınıp değerlendirilmiş, Türkçe’ye ve ardından yeniden İngilizce’ye çevrilen ölçek maddeleri karşılaştırılarak her bir maddedeki anlam bütünlüğünün korunması amaçlanmıştır. Bu nedenle, ölçekte yer alan sorunlu maddeler belirlenerek tekrar gözden geçirilmiş ve ortak ifadeler saptanmıştır. İngilizce metindeki birinci madde (Her 10 günde tüm öğrenciler en az 200 dakika beden eğitimi dersi alıyor mu?) Türk Milli Eğitim sistemine uyumlu olmadığı için “Öğrenciler her 15 gün içinde en az 160 dakika Beden Eğitimi dersi alıyor mu?” şeklinde uyarlanmıştır. Yine üçüncü madde olan “Beden eğitimi ders programı beden eğitimi ile ilgili eyalet standartlarına ve beden eğitimine ilişkin ulusal standartlara uygun mu?” sorusu, “Beden Eğitimi ders programınız ulusal (MEB) beden eğitimi standartları ile tutarlılık gösteriyor mu?” şeklinde değiştirilmiştir. Uzman önerileri de alınarak, her bir madde için anlam bütünlüğünün sağlandığına karar verildiğinde, araştırmada kullanılacak olan Türkçe form oluşturulmuş ve geçerlik-güvenirlik çalışmaları için hazır hale getirilmiştir.

3-Eşdeğerlik Çalışması: Araştırmada kullanılan “Okul Sağlık İndeksi-Beden

Eğitimi Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması aşamasında; İngilizce form ile Türkçe form arasındaki eşdeğerliği saptamak amacıyla ölçek 17 sınıf öğretmenine 10 gün arayla iki kez uygulanmıştır. Türkçe-İngilizce dilsel eşdeğerlik çalışmasına katılan grubun %47.1'i (n = 8) kadın ve %52.9'u (n = 9) erkektir. Türkçe ve İngilizce form arasındaki korelasyon katsayısı $r = 0.88$ olarak bulunmuştur. İki ölçüm arasındaki farkın anlamlılığını belirlemek için yapılan iki eş arasındaki farkın anlamlılık testi sonuçlarına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0.05$). Ölçeğin Türkçe ve İngilizce formu arasındaki korelasyon katsayısının 0.88 bulunması, İngilizce form ile Türkçe formun birbirleri ile ilişkili olduğunu ve benzer sonuçlar ortaya koyduğunu göstermektedir.

4-Geçerlik Çalışması: Çalışma konusu olan ölçeğin yapı geçerliliğinin belirlenmesi amacıyla faktör analizi yöntemi kullanılmıştır. Yapılan faktör analizi çalışmalarına 123 kişilik grup (67 kadın, 56 erkek) dahil edilmiştir. Veri setine, Döndürülmüş Faktör Matrisi (Varimax Rotation) yöntemi kullanılarak uygulanan Temel Bileşenler Faktör Analizi sonrası, dördüncü (*Beden Eğitimi derslerinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı diğer derslere göre değişebiliyor mu?*), on dördüncü (*Tüm Beden Eğitimi dersleri, Beden Eğitimi öğrenimi görmüş öğretmenler tarafından mı veriliyor?*) ve on beşinci (*Beden Eğitimi dersi verenlerin çoğu yada tümü yılda en az bir kez mesleki gelişim programlarına katılıyor mu?*) soru maddelerinin faktör yük değerlerinin 0.35 'in altında olduğu yada birden fazla faktörde yüksek yük değerine sahip oldukları görülmüştür. Hair ve diğ. (2006) ve Kline (1994), 350 ve üzerindeki veri (gözlem) sayısı için faktör yük değeri

0.30 ve üzerinde olması gerektiğini, 0.50 ve üzerindeki faktör yük değerlerinin ise oldukça iyi olarak kabul edilebileceğini belirtmiştir. Araştırmamızda, faktör yük değeri sınırı 0.35 olarak belirlenmiş (Field, 2000), uzman görüşleri de dikkate alınarak bu değerin altında yer alan soru maddelerinin Türk Milli Eğitim sisteminde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmış ve maddeler ölçekten çıkarılarak kalan 12 soru için faktör analizi tekrar yapılmıştır. Tablo 2'de ölçekte yer alan 12 sorunun faktör analizi sonuçları verilmiştir.

12 maddenin faktör yük değerleri 0.711 ile 0.364 arasında, her bir maddeye ilişkin açıklanan ortak faktör varyans miktarı ise 0.767 ile 0.522 arasında değişmektedir. Tek faktör toplam varyansın %34.99'unu açıklamaktadır. Açıklanan varyans toplamı ise %64.18'dir. Büyüköz-türk (2003) 'e göre, soru maddelerinin birinci faktör yük değerlerinin yüksek olması ve yine tek başına açıkladığı varyansın da yüksek olması ölçeğin genel bir faktöre sahip olduğunu ve tek faktörlü olarak kullanılabilirliğini göstermektedir.

5. Güvenirlilik Çalışması: Ölçeğin iç tutarlık çalışmasına Denizli ili merkez ilçede görev yapan 123 sınıf öğretmeni (67 kadın, 56 erkek) katılmıştır. "Okul Sağlık İndeksi-Beden Eğitimi Ölçeği'nin maddelerine ilişkin Cronbach Alfa katsayısı $\alpha = 0.82$ olarak bulunmuştur. Bu sonuç ölçeğin yüksek güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir (Kalaycı, 2006; Alpar, 2001). Ölçeğin test-tekrar test güvenilirliği çalışmasına, iç tutarlık çalışmasına katılan sınıf öğretmenleri arasından rastgele seçilen 75 (41 kadın, 34 erkek) kişi katılmıştır. Test-tekrar test güvenilirliği için ölçek 15 gün arayla 75 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Birinci ve ikinci uygulama

Tablo 2. Okul sağlık indeksi-beden eğitimi leği faktör analizi sonuçları

Madde Numarası	Ortak Faktör Varyansı (Communalities)	Döndürülmüş Faktör Yük Değerleri
S1	0.703	0.658
S2	0.767	0.711
S3	0.658	0.652
S5	0.632	0.576
S6	0.508	0.607
S7	0.666	0.458
S8	0.574	0.539
S9	0.640	0.470
S10	0.741	0.702
S11	0.703	0.602
S12	0.522	0.653
S13	0.588	0.364

KMO = 0.79 (%79), **Barlett Testi** = 424.637 (p <0.05)

arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla hesaplanan sınıf içi korelasyon katsayısı $R = 0.89$ olarak bulunmuştur. Farklı zaman dilimlerindeki uygulamalarda toplam puan açısından iki ölçüm arasında fark olup olmadığı iki eş arasındaki farkın anlamlılık testi ile incelenmiş ve iki ölçüm arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (p >0.05).

Dilsel eşdeğerlik, geçerlik ve güvenirlik çalışması için seçilen örneklem sayıları ve uyarlama sürecinde izlenen yol, Türkiye’de yapılan uyarlama alışmaları (Terzi, 2006; Kulaksızoğlu ve diğ., 2003; Esen, 2003; Deryakulu ve Bıkımaz, 2003; zer ve Aktop, 2003) dikkate alınarak belirlenmiştir. Dilsel eşdeğerlik, geçerlik ve güvenirlik çalışmalarından sonra leğin alanda uygulanması aşamasına geçilmiştir.

Verilerin Toplanması: Araştırmanın yapılacağı okullar için Denizli Valiliği, Milli

Eğitim Müdürlüğü’nden gerekli izinler alındıktan sonra belirlenen okullara gidilerek ‘‘Okul Sağlık İndeksi-Beden Eğitimi leği’’ ve ‘‘Kişisel Bilgi Formu’’ birinci araştırmacı tarafından toplam 450 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Uygulama sonucu toplanan ölçekler tek tek incelenmiş; eksik ve yanlış doldurulan 25 ölçek araştırma kapsamından çıkarılmıştır. Uygulama ncesi sınıf öğretmenlerine ölçekle ilgili gerekli açıklamalar yapılmış; yapılan açıklamalar doğrultusunda leği işaretlemeleri istenmiştir. Veriler 2006-2007 Bahar ve 2007-2008 Gz yarıyıllarında toplanmıştır.

Verilerin Analizi: Uyarlama süreci sonrası alan çalışmasında elde edilen veriler tanımlayıcı istatistik (frekans- yüzde), t-testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve Tukey testi kullanılarak çözümlenmiştir. İstatistiksel hesaplamalarda anlamlılık düzeyi 0.05 olarak belirlenmiştir.

BULGULAR

“Okul Sağlık İndeksi-Beden Eğitimi Ölçeği”ne ait frekans ve yüzde değerleri Tablo 3’te verilmiştir. Tablo 3 incelendi-

ğinde, en dikkat çekici noktanın, “*Beden Eğitimi öğretmenleri fiziksel uygunluk testinden önce öğrencileri bu testlere hazırlıyorlar mı?*” ve “*Beden Eğitimi programınız,*

Tablo 3. Okul sağlık indeksi-beden eğitimi ölçeğine ait frekans ve yüzde değerleri

Soru Maddeleri	Her Zaman		Sıklıkla		Bazen		Hiçbir Zaman		N	%
	f	%	f	%	f	%	f	%		
1. Öğrenciler her 15 gün içinde en az 160 dakika Beden Eğitimi dersi alıyor mu? Beden Eğitimi; yapılandırılmış Beden Eğitimi dersleri anlamında kullanılmıştır. Teneffüsler bu eğitimi içermez.	110	25.9	138	32.5	138	32.5	39	9.2	425	100
2. Beden Eğitimi derslerinde beden eğitimi programını belli bir düzende kullanıyor musunuz?	105	24.7	151	35.5	161	37.9	8	1.9	425	100
3. Beden Eğitimi ders programınız ulusal (MEB) beden eğitimi standartları (genel amaçlar) ile tutarlılık gösteriyor mu?	99	23.3	152	35.8	150	35.3	24	5.6	425	100
4. Beden Eğitimi ders programınız; öğrencilerin motorsal becerilerini geliştirmeye ve bunları çeşitli hareket formlarında kullanabilmeye mi odaklanmıştır?	60	14.1	240	56.5	118	27.8	7	1.6	425	100
5. Beden Eğitimi ders programınızda sağlıklı yaşam için fiziksel uygunluk ile ilgili bilgiler yıl boyunca süregelen dersler içinde vurgulanıyor mu?	110	25.9	184	43.3	128	30.1	3	7	425	100
6. Beden Eğitimi öğretmenleri fiziksel uygunluk testinden önce öğrencileri bu testlere hazırlıyorlar mı?	19	4.5	71	16.7	160	37.6	175	41.2	425	100
7. Beden Eğitimi ders programınız belirlenen güvenlik standartlarına uygunluk gösteriyor mu?	69	16.2	198	46.6	133	31.3	25	5.9	425	100
8. Beden Eğitimi programınız, özel eğitim gerektiren öğrenciler için uygun öğretimsel uygulamaları içeriyor mu?	14	3.3	70	16.5	185	43.5	156	36.7	425	100
9. Beden Eğitimi derslerinin birçoğunda yada tümünde, ders zamanının en az yarısı kadar sürede öğrencilerin aktif olmalarını sağlıyor musunuz?	82	19.3	183	43.1	160	37.6	-	-	425	100
10. Beden Eğitimi derslerinde, öğrencilerin zamanlarının çoğunu hareketsiz olarak geçirmelerine neden olan çalışmalardan kaçınır mısınız?	86	20.2	210	49.4	124	29.2	5	1.2	425	100
11. Sportif bir yeteneğe sahip olan ve olmayan öğrenciler, Beden Eğitimi dersini eğlenceli bir deneyim olarak görüyor mu?	189	44.5	192	45.2	44	10.4	-	-	425	100
12. Çeşitli sosyal-fiziksel etkinlik programlarına öğrencilerin katılımını teşvik etmek için Beden Eğitimi programınızda üç yada daha fazla yöntem kullanır mısınız?	83	19.5	157	36.9	178	41.9	7	1.6	425	100

özel eğitim gerektiren öğrenciler için uygun öğretimsel uygulamaları içeriyor mu?" soru maddelerinde, sınıf öğretmenlerinin "Bazen" ve "Hiçbir Zaman" seçeneğinde yığılım göstermeleridir. Bu sonuçla, fiziksel uygunluk testlerine ve özel eğitim gerektiren öğrencilere gereken önemin verilemediği söylenebilir. Yine bir başka dikkat çekici sonuç da, 39 (%9.2) sınıf öğretmenlerinin "Öğrenciler her 15 gün içinde en az 160 dakika Beden Eğitimi dersi alıyor mu?" sorusuna "Hiçbir Zaman" yanıtını vermektedir. Bu bulgu, beden eğitimi derslerinin diğer derslere yada okulla ilgili işlere yönelik açıkları kapatmak için kullanıldığını akla getirmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin genel olarak "Okul Sağlık İndeksi-Beden Eğitimi Ölçeği" ortalamalarının $\bar{X} = 20.350 \pm 5.009$ olduğu bulunmuştur. Kadın sınıf öğretmenlerinin ölçek ortalamalarının $\bar{X} = 20.665 \pm 4.965$, erkek sınıf öğretmenlerinin ise $\bar{X} = 20.009 \pm 5.047$ olduğu belirlenmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi ders programına ve ders uygulamalarına yönelik görüşleri arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark olup olmadığını saptamak amacıyla hesaplanan bağımsız gruplarda t testi sonucu Tablo 4'te verilmiştir.

"Okul Sağlık İndeksi- Beden Eğitimi Ölçeği" aritmetik ortalamalarının, sınıf öğretmenlerinin cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermedi-

ğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız gruplarda t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t_{(423)} = -1.349$; $p > 0.05$).

Sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi ders programına ve ders uygulamalarına yönelik görüşleri arasında hizmet yılına göre fark olup olmadığını belirlemek amacıyla hesaplanan Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) testi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

"Okul Sağlık İndeksi-Beden Eğitimi Ölçeği" aritmetik ortalamaları arasında hizmet yılı değişkenine göre belirlenen fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F_{(5-424)} = 9.447$; $p < 0.05$). Farkın kaynağını araştırmak amacı ile gerçekleştirilen Tukey Testi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6'da verilen aritmetik ortalamalara göre, 20 yılın üstünde hizmet yılına sahip sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersindeki uygulamalarına ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin, beden eğitimi ders programına ve ders uygulamalarına yönelik görüşleri arasında mezun oldukları bölüme göre fark olup olmadığını belirlemek amacıyla hesaplanan Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) testi sonuçları Tablo 7'de verilmiştir.

"Okul Sağlık İndeksi-Beden Eğitimi Ölçeği" aritmetik ortalamalarının, mezun

Tablo 4. Sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi ders programına ve ders uygulamalarına yönelik görüşleri

Puan	Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	t	p
Ölçek Puanları	Kadın	221	20.00	5.047	-1.349	0.178
	Erkek	204	20.66	4.964		

$p > 0.05$

Tablo 5. Sınıf öğretmenlerinin hizmet yılına göre beden eğitimi ders programına ve ders uygulamalarına yönelik görüşleri

Puan	Grup	n	\bar{X}	Ss	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
Ölçek Puanları	5 yıl ve altı	16	16.00	4.179	1078.047	5	215.609	9.447	0.000*
	6-10 yıl	96	20.39	3.714	9562.716	419	22.823		
	11-15 yıl	98	18.86	5.606	10640.762	424			
	16-20 yıl	62	19.74	5.172					
	21-25 yıl	87	21.16	5.089					
	26 yıl ve üstü	66	23.04	4.077					
	Toplam	425	20.35	5.009					

* P <0.05

Tablo 6. Farkın kaynaklandığı gruplar

GRUP	\bar{X}	Ss	5 yıl ve altı	6-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	21-25 yıl	26 yıl ve üstü
5 yıl ve altı	16.00	4.179		*	AD	AD	*	*
6-10 yıl	20.39	3.714	*		AD	AD	AD	*
11-15 yıl	18.86	5.606	AD	AD		AD	*	*
16-20 yıl	19.74	5.172	AD	AD	AD		AD	*
21-25 yıl	21.16	5.089	*	AD	*	AD		AD
26 yıl ve üstü	23.04	4.077	*	*	*	*	AD	

* p <0.05, AD = Anlamlı değil.

Tablo 7. Sınıf öğretmenlerinin mezun oldukları bölüme göre beden eğitimi ders programına ve ders uygulamalarına yönelik görüşleri

Puan	Grup	n	\bar{X}	Ss	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p
Ölçek Puanları	Eğitim Fak.	189	19.73	4.417	169.870	3	56.623	2.277	0.079
	Fen-Edebiyat	39	21.69	5.371	10470.892	421	24.871		
	Eğitim Y.O.	150	20.56	5.383	10640.762	424			
	Diğer	47	21.02	5.491					
	Toplam	425	20.35	5.009					

p >0.05

olunan bölüm değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan istatistiksel analiz sonucunda, mezun olunan bölüm gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F_{(3-424)} = 2.277$; $p > 0.05$).

TARTIŞMA

Sınıf öğretmenlerinin, kendi işledikleri dersleri göz önünde bulundurarak, beden eğitimi ders programı ve ders uygulamalarına ilişkin görüşlerini yansıttıkları “Okul Sağlık İndeksi-Beden Eğitimi Ölçeği” genel aritmetik ortalaması $\bar{X} = 20.350 \pm 5.009$ olarak bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek en yüksek puanın 36.00 olduğu göz önünde bulundurulduğunda, sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ders programı ve ders uygulamalarına ilişkin görüşlerinin olumlu olmadığı söylenebilir. Ölçek maddelerine verilen yanıtlardan yola çıkarak, sınıf öğretmenlerinin kendi okul çevreleri ve okulun olanakları çerçevesinde yürüttükleri beden eğitimi ders programını istenilen düzeyde tamamlayamadıkları yorumu yapılabilir. Austin ve diğ. (2006), Staten ve diğ. (2005) ve Pearlman ve diğ. (2005), “Okul Sağlık İndeksi” kullanarak yaptıkları çalışmalarının beden eğitimi dersi ve fiziksel aktiviteye ilişkin bölümünde, araştırma sonuçlarımızı destekler nitelikte sonuçlara ulaşmışlardır. Sağlıklı ve yaşam boyu fiziksel aktivite alışkanlığı kazanmış bireylerin yetişmesinde kilit bir noktada bulunan sınıf öğretmenleri, beden eğitimi dersi ve fiziksel aktivite uygulamalarına ilişkin köklü değişikliklere ve profesyonel desteğe ihtiyaç duyduklarını ortaya koymuşlardır. Benzer bir çalışmada Brumbaugh (1987), beden eğitimi dersinin okullarda sorunlu bir ders olduğunu, beden eğitimi programının ye-

terince uygulanmadığını, beceriye odaklı beden eğitimi ders programının sınıf öğretmenleri tarafından zor tamamlandığını ve beden eğitimi öğretmenleri ile güvenilir bir işbirliğine ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymuştur. Çöker (1991)’e göre sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu beden eğitimi ders hedeflerine ulaşmamaktadır. Yapılan benzer çalışmalar da (Kurt ve Taşkaya, 2007; Pehlivan ve diğ., 2005; Faucette ve diğ., 2002; Curtner-Smith, 1999; Moore ve diğ., 1997; Thompson, 1996) bu araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir.

Araştırma sonucunda, “Okul Sağlık İndeksi- Beden Eğitimi Ölçeği” aritmetik ortalamalarının, sınıf öğretmenlerinin cinsiyetine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Bu bulgu benzer çalışmalarla (Pehlivan ve diğ., 2005; Şirin ve Bozkurt, 2005) zıt sonuçlar ortaya koymuştur. Pehlivan ve diğ. (2005) çalışmalarında, sınıf öğretmenleri tarafından işlenen beden eğitimi derslerinin, programın istediği biçimde yürütülüp yürütülmediğine yönelik öğretmen görüşleri arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark bulmuşlardır. Yine Şirin ve Bozkurt (2005) tarafından yapılan benzer bir çalışmada, beden eğitimi öğretme teknikleri ve uygulama dereceleri açısından cinsiyete göre anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır. Araştırma bulgularımızla diğer çalışmaların sonuçları arasında ortaya çıkan farkın, örneklemin seçildiği evrenlerin yapısından, örneklem sayısından ve veri toplama araçlarının değişik yapılarda olmasından kaynaklandığı düşünülebilir.

“Okul Sağlık İndeksi-Beden Eğitimi Ölçeği” aritmetik ortalamaları, sınıf öğretmenlerinin hizmet yılına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Ocak ve Tortop (2006)’a ait çalışma-

nın aksine 20 yılın üstünde hizmet yılına sahip sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ders programı ve ders uygulamalarına ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Ocak ve Tortop (2006)'un çalışmalarında, 41-50 yaşları arasındaki sınıf öğretmenleri diğer yaş gruplarındaki öğretmenlere oranla, beden eğitimi ve oyun öğretiminde daha fazla sorunla karşılaştıklarını vurgulamışlardır. Öte yandan, Şirin ve Bozkurt (2005) beden eğitimi öğretme tekniklerini kullanma ve uygulama dereceleri açısından sınıf öğretmenlerinin görev süreleri arasında, 13 yıl ve üzerinde hizmet yılına sahip sınıf öğretmenleri lehine anlamlı bir farklılık bulmuştur. Bu sonuç, araştırma bulgularımızla paralellik göstermektedir. Uysal (2003), 1973-1980 yılları arası tebliğler dergisi taramalarında, birçok dersin programının bulunmasına karşılık resim, müzik ve beden eğitimi ders programlarına rastlanmadığını belirtmiştir. Bu açıdan bakıldığında bu yıllar arasında ve 1973 yılı öncesinde sınıf öğretmeni yetiştiren kurumlarda öğrenim gören sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik herhangi bir eğitim almamaları söylenebilir. Meslekte yeni olan sınıf öğretmenlerinin genellikle üniversite eğitimleri sırasında beden eğitimine yönelik dersler almaları ve bu eğitim sonucu beden eğitimi programının uygulanması sırasında, olması gerekenle var olan arasındaki farkı daha iyi kavramaları, programı ve ders uygulamalarını daha nesnel olarak değerlendirebilmelerinin ve ölçekten düşük puan almalarının temel nedeni olabilir.

Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ders programına ve ders uygulamalarına yönelik görüşleri arasında mezun oldukları bölüme göre anlamlı bir fark olmadığı

belirlenmiştir. Araştırma bulguları Kangalgil ve Dönmez (2003)'ün çalışma sonuçlarıyla paralellik gösterirken, Pehlivan ve diğ. (2005) ve Şirin ve Bozkurt (2005)'ün çalışmalarıyla zıt sonuçlar ortaya koymuştur. Pehlivan ve diğ. (2005), yaptıkları çalışmada katılımcıların %78.8'inin mezun olurken beden eğitimi dersi aldıklarını ve %21'inin ise beden eğitimi dersi almadan mezun olduklarını belirtmişlerdir. Araştırmacılar beden eğitimi dersi alanlar ile almayanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu belirtmişlerdir. Yine benzer bir çalışmada Şirin ve Bozkurt (2005), sınıf öğretmenlerinin mezun olduğu bölümün beden eğitimi dersine ilişkin tutum ve beden eğitimi öğretme tekniklerini kullanma ve uygulama dereceleri üzerinde etkili olduğunu bulmuşlardır. Araştırmacılar bu duruma, beden eğitimi öğretme tekniklerini kullanma ve uygulama dereceleri yüksek olan öğretmenlerin mezun oldukları okullarda beden eğitimi dersi almalarının, diğer öğretmenlerin ise bu dersi almamalarının sebep olabileceğini belirtmişlerdir. Araştırmamızdan elde edilen bulgulara göre, hangi bölümden mezun olursa olsun, sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi alanında yeterince bilgiye sahip olmadığı için kendini bu dersi işlemede yeterli görmediği ve beden eğitimi dersindeki uygulamalarına yönelik olumsuz görüşe sahip olduğu yorumu yapılabilir.

Gelecekte araştırmamızla benzer amaçlarla yapılacak çalışmalarda, beden eğitimi programının uygulanmasında karşılaşılan zorluk ve engellere yönelik özel değişkenler (ders süresi, araç-gereç, öğrenme ve öğretme yöntemleri, ölçme ve değerlendirme vb.) belirlenip, bu konular üzerinde deneysel çalışmalar yürütülebilir. Araştırmamızın sonucunda, Yüksek Öğre-

tim Kurumu (YÖK) ve Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)'nin, Eğitim Fakülteleri'nin sınıf öğretmeni yetiştiren bölümlerinde işlenen beden eğitimi ders içeriklerine yönelik koordineli bir çalışma yapmaları gerektiği ve sınıf öğretmenleri için beden eğitimi dersinin çeşitli konularına ilişkin hizmetiçi eğitim semineri sayısının artırılması gerektiği söylenebilir.

Yazışma Adresi (Corresponding Address)

Yunus ARSLAN

Pamukkale Üniversitesi,
Spor Bilimleri ve Teknolojisi
Yüksekokulu, Kınıklı DENİZLİ
E-posta: yarslan@pau.edu.tr

KAYNAKLAR

- Alpar R. (2001). *Spor Bilimlerinde Uygulamalı İstatistik*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Austin SB, Fung T, Cohen-Bearak A, Wardle K., Cheung LWY. (2006). Facilitating Change in School Health: A Qualitative Study of Schools' Experiences Using the School Health Index. *Preventing Chronic Disease*, (3) 2: 21-35.
- Brumbaugh J. (1987). A view of physical education: Perceptions of five classroom teachers. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*. North Carolina Üniversitesi.
- Büyüköztürk Ş. (2003). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. 3. Baskı. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Curtner-Smith MD. (1999). The more things change the more they stay the same: Factors influencing teachers' interpretations and delivery of national curriculum physical education. *Sport, Education and Society*, 4 (1): 75-97.
- Çöker HN. (1991). Ankara ilkokullarında beden eğitimi etkililiğinin değerlendirilmesi. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Hacettepe Üniversitesi.
- DeCorby K, Halas J, Dixon S, Wintrup L, Janzen H. (2005). Classroom Teachers and the Challenges of Delivering Quality Physical Education. *The Journal of Educational Research*, (98) 4: 208-220.
- Deryakulu D, Bıkmaz FH. (2003). Bilimsel epistemolojik inançlar ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, 2 (4): 243-257.
- Doğan E. (2000). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi uygulamalarının değerlendirilmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dwyer JJM, Allison KR, Barrera M, Hansen B, Goldenberg E, Boutilier MA. (2003). Teachers' perspective on barriers to implementing physical activity curriculum guidelines for school children in Toronto. *Canadian Journal of Public Health*, 94 (6): 448-452.
- Esen BK. (2003). Akran baskısı ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, 2 (3): 65-76.
- Faucette FN, Nugent P, Sallis JF, McKenzie TL. (2002). "I'd Rather

- Chew on Aluminum Foil.” Overcoming Classroom Teachers’ Resistance to Teaching Physical Education, *JTPE*, 21 (3): 287-308.
- Field A. (2000). *Discovering statistics using SPSS: Advanced techniques for the beginner*. London: Sage.
- Gay LR, Airasion P. (2000). *Educational Research*. Merril Publishing: New Jersey.
- Green K, Smith A, Roberts K. (2005). Young people and lifelong participation in sport and physical activity: a sociological perspective on contemporary physical education programmes in England and Wales. *Leisure Studies*, (24) 1: 27–43.
- Hair J, Black B, Babin B, Anderson R, Tathan R. (2006) *Multivariate data analysis*, 6th ed., New York: Prentice Hall.
- Humphries CA, Ashy M. (2000). “Each time I taught, I learned”: Elementary education majors’ perceptions of their ability to teach physical education following an extended practicum. *Research Quarterly for Exercise and Sport Supplement*, (70): 90-91.
- Kalaycı Ş. (2006). Faktör Analizi. *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. (Ş Kalaycı, Ed.), Ankara: Asil Yayın Dağıtım LTD. ŞTİ.
- Kangalgil M, Dönmez B. (2003). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Görüşleri (Sivas Örneği). *Milli Eğitim Dergisi*. (159): 20-24.
- Karasar N. (2003). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kline P. (1994). *An easy guide to factor analysis*. London: Routledge.
- Kulaksızoğlu A, Dilmaç B, Ekşi H, Otrar M. (2003). Uyum ölçeği-üniversite formunun dilsel eşdeğerlik, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, 2 (3): 49-64.
- Kurt Y, Taşkaya SM. (2007). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. 5. *Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu*. 02-03 Kasım. Adana. Çukurova Üniversitesi.
- Moore D, Webb P, Dickson S. (1997). Perceptions of preservice primary teachers in teaching personal development, health and physical education. (JJ Walkuski, SC Wright, SKS Tan, Ed.), *The World Conference on Teaching, Coaching and Fitness Needs in Physical Education and the Sport Sciences* (144-152). Singapore: AIESEP.
- Mosston M, Ashworth S. (2004). *Beden Eğitimi Öğretimi* (E Tüzemen, Çev.). Bağırhan Yayınmevi, Ankara.
- Newton LD, Newton DP. (2005). Can elementary textbooks help teachers teach physical education for understanding? *Int J Phys Educ*. (42) 1: 26-34.
- Ocak Y, Tortop Y. (2006). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi derslerine ilişkin genel görüşleri ve beden eğitimi derslerini yürütürken karşılaştıkları sorunları. 9. *Uluslararası*

- Spor Bilimleri Kongresi*. 3-5 Kasım, MUĞLA.
- O'Sullivan M. (1996). What do we know about the professional preparation of teachers? *Student learning in physical education: Applying research to enhance instruction* (SJ Silverman ve CD Ennis, Ed.), (315-337). Champaign: Human Kinetics.
- Özer D, Aktop A. (2003). İlköğretim öğrencileri için hazırlanmış bir beden eğitimi dersi tutum ölçeğinin adaptasyonu. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*. 14 (2): 67-82.
- Pearlman DN, Dowling E, Bayuk C, Cullin- en K, Thacher AK. (2005). From Concept to Practice: Using the School Health Index to Create Healthy School Environments in Rhode Island Elementary Schools. *Preventing Chronic Disease*. (2), Special Issue.
- Pehlivan Z, Dönmez B, Yaşat H. (2005). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine yönelik görüşleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. (X) 3: 51-62.
- Penney D, Jess M. (2004). Physical Education and Physically Active Lives: A Lifelong Approach to Curriculum Development. *Sport, Education and Society*, (9) 2: 269-287.
- Portman PA. (1996). Preservice elementary education majors beliefs about their elementary physical education classes (Pt.1). *Indiana Association for Health, Physical Education, Recreation and Dance Journal*, 25 (2): 25-28.
- Sallis JF, Prochaska JJ, Taylor WC. (2000). A review of correlates of physical activity of children and adolescents. *Medicine Science in Sport and Exercise*. 32 (5): 963-975.
- Saydam R. (2003). İlköğretim Okulu I ve II. Devre Müzik Eğitiminde Eğitimci Sorunu. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu*, 30-31 Ekim, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Senemoğlu N. (1994). "Sınıf Öğretmeni Bilgiyi Aktaran Kişi Değil, Bilgiye Ulaşma Yollarını Öğreten Kişidir". *MPM Kalkınmada Anahtar Verimlilik*. Sayı. 81. (Aydın Söyleşisi).
- Staten LK, Teufel-Shone NI, Steinfelt VE, Ortega N, Halverson K, Flores C. ve diğ. (2005). The School Health Index as an Impetus for Change. *Preventing Chronic Disease*. (2): 1.
- Şirin EF, Bozkurt İ. (2005). İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ile ilgili tutum ve uygulamaları. *4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu*. 10-11 Haziran. Bursa.
- Taras H. (2005). Physical Activity and Student Performance at School. *J Sch Health*, (75) 6: 214-218.
- Terzi Ş. (2006). Kendini toparlama gücü ölçeğinin uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, (3) 26: 77-86.
- Thompson K. (1996). Physical education and sport in Hunter region primary schools. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Newcastle University, New South Wales.

- Turgut A, Baykul S. (1992). *Ölçekleme Teknikleri*. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Uysal S. (2003). Sınıf öğretmeni yetiştiren yükseköğretim kurumları ve bu kurumlarda uygulamaya konulan sanat eğitimi ders programları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 11 (1): 121-130.
- Yaylacı F. (1998). İlköğretim okulları beden eğitimi dersi öğretim programının değerlendirilmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi-Sosyal Bilimler Dergisi*, (1): 95-106.
- Xiang P, Lowy S, McBride R. (2002). The impact of a field-based elementary physical education methods course on preservice classroom teachers' beliefs. *Journal of Teaching in Physical Education*, 21 (2): 145-161.